

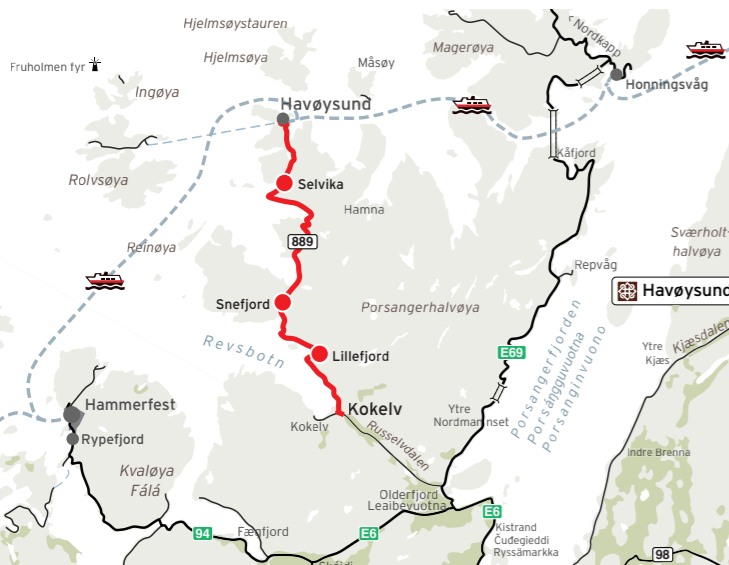
Nasjonalt turistveg Havøysund - mot det ytterste nord

Turistvegen til Havøysund er en eksotisk kjøretur i et landskap der naturen virkelig har overtaket. Vegen bukker og snor seg langs kanten av Nordishavet, med storslagent utsyn på ene siden, og et forrevent rått og øde klippelandskap på andre siden. Vegen ender i Havøysund, et livskraftig lite fiskesamfunn ytterst i havgapet på 71° nord.

Attraksjonen Nasjonale turistveger er 18 kjøreturer gjennom vakker norsk natur der opplevelsen forsterkes med nyskapende arkitektur og tankevekkende kunst på tilrettelagte utsiktspunkter og rasteplasser. Statens vegvesen står bak dette utviklingsarbeidet.

Bobilen presenterer i samarbeid med Turistvegseksjonen en serie med turistvegstrekingene. Nasjonal turistveg Havøysund er den ellefte i rekken.

Verdens nordligste turistveg?

Turistvegen går mellom Kokelv og Havøysund (fv 889) og er 66 km lang. Trolig er dette verdens nordligste turistveg. Om du søker et yrende folkeliv, gallerier og cafeer eller et rikt shoppingtilbud er du kommet til feil sted. Søker du imidlertid ro og stillhet, ønsker du å oppleve midnattssolen eller det blafrende nordlyset, lar du deg fascinere av reinsdyr langs vegen eller ørn kretsende over deg, har du truffet blink. Det er også et eldorado for friluftinteresserte, det er uendelige muligheter for jakt og fiske, både på fastlandet og på øyene utenfor. Fiskebankene i Nordishavet er Norges spiskammers, og du kan fiske nesten overalt. Kontakt turistkontoret for info om regler for jakt- og fiskekort.

I og med at strekningen er mindre trafikkert enn E69 til Nordkapp, og går utenom tunneler, passer den også godt for syklende som ønsker en unik naturopplevelse langs øde snaufjell i vill og vakker natur. Deler av strekningen, langs Skjarvelandet, fikk også Vakre vegers pris i 2014. Er du interessert i geologi, har denne strekningen også mye å by på. Du kan nesten lese geologien som en bok, de gamle strandlinjene ligger tydelig oppe i bakkene.

Midnattssol og nordlys

I Havøysund kan du oppleve midnattssolen fra midten av mai til slutten av juli. Reiser du på andre tider av året, særlig om vinteren, kan du oppleve det magiske nordlyset –

Bergformasjonen Sfinxen ved Vekselvik.

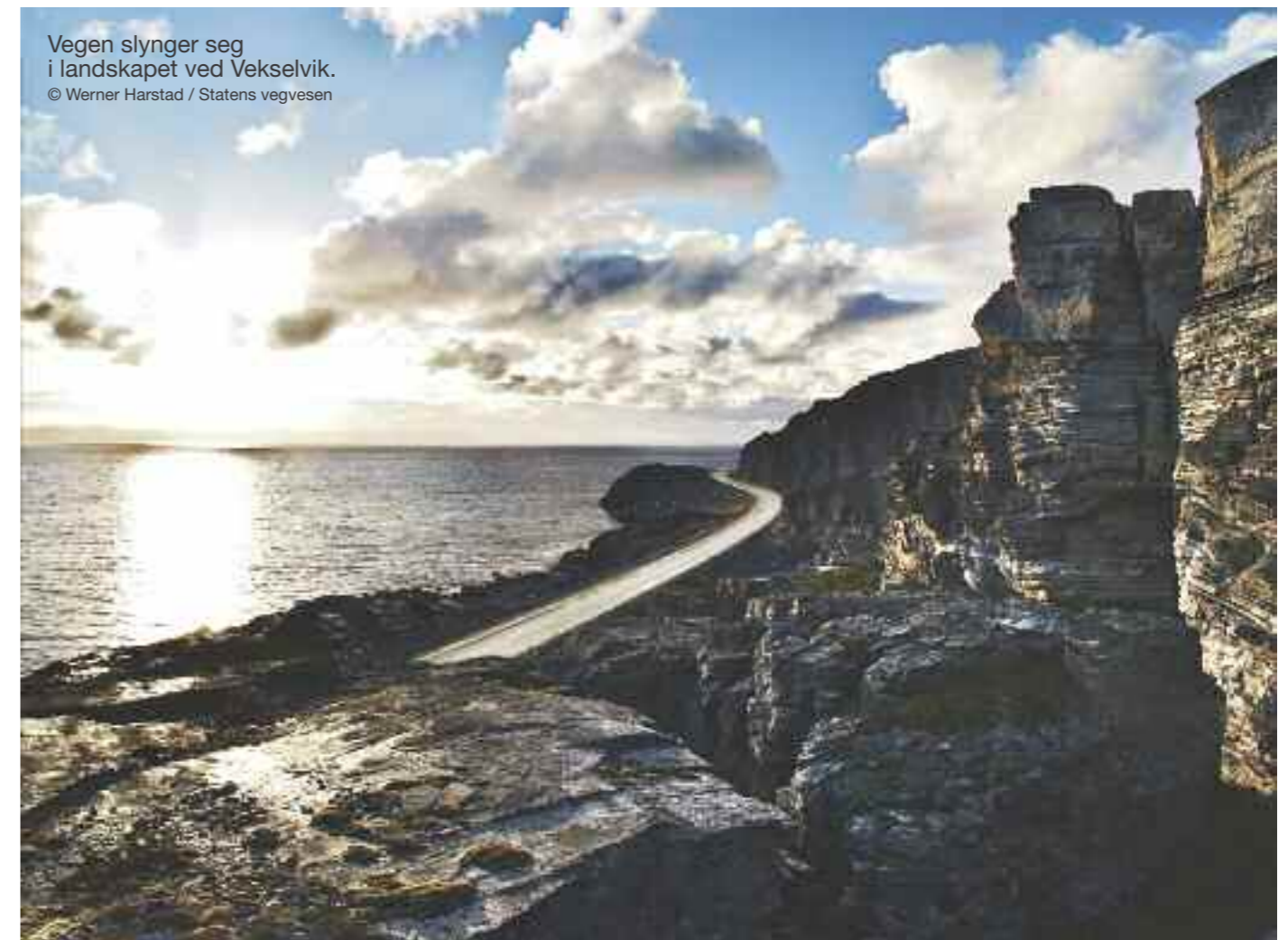
© Foto: Jarle Wæhler / Statens vegvesen

Allerede fra startpunktet av strekningen er det gode fiskemuligheter, som havfiske fra Kokelv.

© Innovation Norway

aurora borealis. Nordlyset kommer best frem når det ikke er andre lyskilder i nærheten, og langs turistvegen har du mange steder panoramautsikt til dette fascinerende fenomenet. De vanligste formene er buer, bånd, stråler og draperier, og har du flaks får du se en nordlyskrone.

Vegen slynger seg i landskapet ved Vekselvik.

© Werner Harstad / Statens vegvesen

Vegfarende må regne med å se reinsdyr i terrenget og på vegen langs store deler av strekningen.

© Anne Olsen-Ryum for Statens vegvesen

Startpunkt Kokelv

Vi tar av fra E69 (til Nordkapp) i Smørfjord, og følger fv 889 nordover. Turistvegen starter i den lille bygda Kokelv, rettene sagt ved Storberget. Vi stopper i Kokelv for å proviantere på nærbutikken, slik at vi holder til endepunktet i

Havøysund. Det er nemlig ingen butikker langs strekningen mellom start- og endepunktet. Ikke det at turistvegen er så lang, men vi har ingen planer om å haste de knappe syv milene. Her skal vi nyte kjøreturen og stoppe på de tilrettelagte stoppestedene. Vi vil fiske underveis, og er det godt vær vil vi gå noen små turer.

Er du interessert i samisk historie, kan du stoppe på det bittelille Sjøsamisk museum i Nillagården i Kokelv. Det er et sjøsamisk småbruk som ble bygget i gjenreisningstiden etter 2. verdenskrig. Her kan du se hvordan sjøsamene bodde, og lære om deres liv og historie. Her finnes også en unik bildesamling fra 1884, som har tilhørt Roland Bonaparte, nevøen til den kjente Napoleon Bonaparte.

Kokelv kirke ble bygget av tyske fredsvener som en forsoningsgave etter at tyske soldater hadde brent ned den forrige kirken under krigen. Kirken ble innviet første søndag i advent i 1960, da to av de tyske byggerne også ble viet her. Kokelv Sjøhus byr på overnatting, men du kan også delta på havfisketurer, nordlyssafari eller snøscooterturer, og de tilbyr båtutleie.

Skjarvelandet vant Vakre vegers pris 2014.
© Inge Dahlman

Stien fra rasteplassen i Lillefjord fører opp til Kjærlighetsbenken.
Foto: Trine Kanter Zerwekh / Statens vegvesen

Rasteplassen i Lillefjord.
© Anne Olsen-Ryum / Statens vegvesen

Sittebokser på rasteplassen i Snefjord.
© Anne Olsen-Ryum / Statens vegvesen

Steinbæring er en del av Highland Games i Snefjord.
© Festivalen Snefjord Highland Gathering

Vilt og forrevent

Fra Kokelv går turen nordover. Vegen følger langs fjorden, og langs hele turistvegen har du flott utsikt utover Nordishavet. Ved Vekselvik er det et vilt og forrevent landskap. Stopp og få med deg Sfinxen, en klippeformasjon som vekker assosiasjoner til oldtidens Egypt. Figuren kalles også Måsøyloven og ble dannet under og etter siste istid.

Kjærlighetsbenk

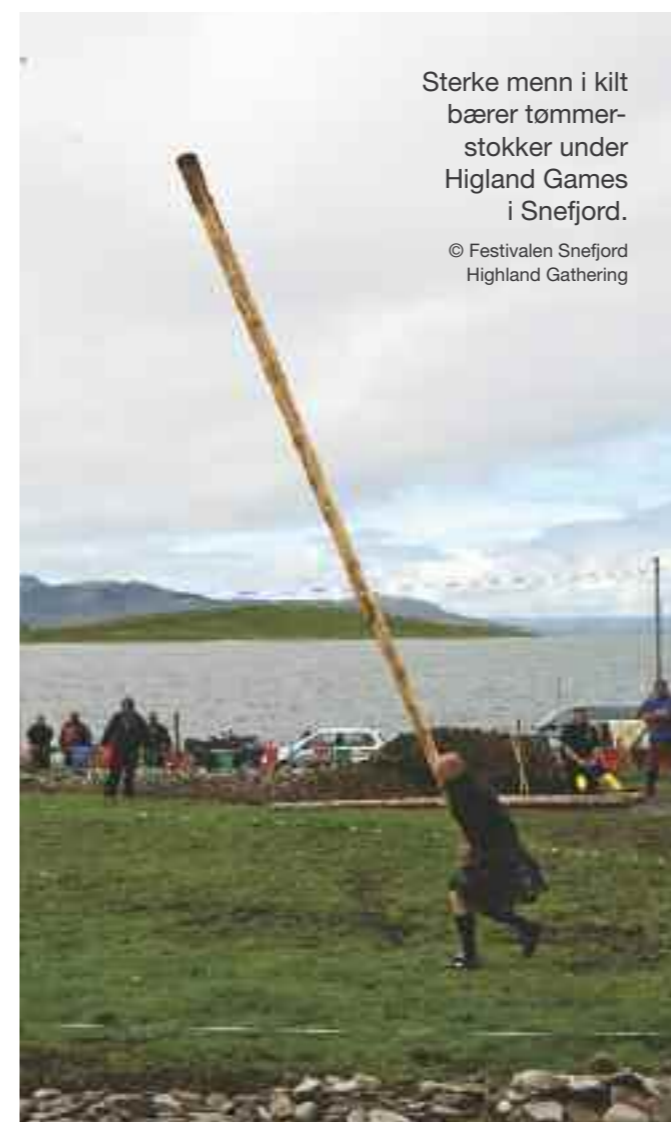
Ikke lenge etter kommer du til Lillefjord. Stedet er en liten perle på vegen til Havøysund. Innerst i fjordarmen er det etablert en rasteplass utformet med leskur, toalett og benker. Gangbroen markerer starten på en sti som leder opp langs elven til «Kjærlighetsbenken», hvor du har flott utsikt utover fjorden og til fossen. Arkitekt: PUSHAK arkitekter. Tettstedet Lillefjord er en velstelt kystsamisk bygd som er preget av fraflytting, men de gjenboende og de fraflyttede som bruker husene sine som hytter, sørger for å holde husene vedlike.

Du passerer videre tettstedet med det morsomme navnet Latter. Videre kjører du forbi vakre fjell- og bergformasjoner, bl.a. Akko'en, en gammel samisk offerstein som ikke er så lett å oppdage, strandsoner og partier med et rikt

fugle- og dyreliv. Så kommer du til Slåtten. Kapellet her er fra 1963, og er en av fire kirker i Måsøy kommune som er gjenreist etter at tyskerne brant dem ned under evakueringen i 1944.

Sittebokser og galskap i Snefjord

Videre går turen over Slåtteneidet til den lille sjøsamiske bygda Snefjord. Her kan du nyte utsikten fra sitteboksene på rasteplassen. De har benk på begge sider, og er plassert slik at du finner le uansett hvor vinden kommer fra. Arkitekt: PUSHAK arkitekter. Det er også flotte fiske- og turmuligheter i Snefjord, og om sommeren har samene sine reinflokker i området. Det er bl.a. en sti langs den lakseførende elven til Snefjordvannet. Den lille bygda byr imidlertid på overraskelser. Kunstnerparet Hanne Grete Einarsen og Trond Egil Nilsen etablerte i 2005 kulturnæringsbedriften Circus Snefjord 889. De arrangerer bl.a. hvert år festivalen Snefjord Highland Gathering. Formålet med festivalen er å formidle samisk og skotsk kunst og kultur. Høydepunktet er de tradisjonelle skotske sportslekene Highland Games, med utøvere fra hele verden. Store sterke menn med kilt som løfter stein og kaster tømmerstokker! Sekkepiper overdøver måkeskrik og bølgeskulp, og Barnas Highland Games er også en viktig tra-

Sterke menn i kilt bærer tømmerstokker under Highland Games i Snefjord.

© Festivalen Snefjord Highland Gathering

disjonell del av festivalen. Samisk kunst og kultur blir bl.a. fomidlet gjennom utstillinger. I år ekspanderer festivalen, og avvikles 26. mai - 2. juni i Snefjord, Havøysund og Kokelv. Det ble i fjor laget en dokumentarfilm om kunstnerparet, med tittelen «Kofta og Kilten», som spiller på

Tronds sterke pasjon for skotske tradisjoner og kultur, og Hanne som har funnet tilbake til familiens samiske historie gjennom sin kunst.

Vakre vegers pris

Vegen fortsetter, og du kommer til Bakfjorden. Skjarvelandet ble tidligere ofte stengt om vinteren pga. ras. Det ble derfor satt i gang et rassikringsprosjekt langs den naturskjønne strekningen. Dette er nylig ferdigstilt, og prosjektet vant Vakre vegers pris i 2014. Du passerer så Håkonstabben, en steinformasjon på nedsiden av vegen. Til tross for store sprengladninger, lot ikke steinen seg sprengte bort da vegen ble bygget.

Selvika, en skulpturell rasteplass

Snart kommer du nå til Selvika. Rasteplassen ligger vakkert til ved den eneste tilgjengelige sandstranden på strekningen mellom Snefjord og Havøysund. Den ligger der, lun og innbydende, og er et yndet utfartssted for befolkningen i Havøysund. Hit kommer folk for å bade, grille og padle. Rasteplassen ligner nesten et kunstverk, med en snirklete betongskulptur med gangveg som bukker seg ned til en grillplass på stranden. Rasteplassen har både toalett og sykkel-skur, og har full universell tilgjengelighet. Anlegget fikk prisen Betongtavlen i 2013. Arkitekt: Reiulf Ramstad Arkitekter.

I området finnes også kulturminner og tuftfelt fra yngre steinalder og samisk kultur, og det er natursti som en del av «Fotefar mot nord». Det finnes også en hule, «russerhula», lett tilgjengelig fra vegen. Under krigen gjemte noen russere seg her fra tyskerne. Hulen gir et innblikk i hvordan russerne bodde.

Fiskeværet Havøysund

Du kommer nå til Havøysund, vegens endepunkt. Det lille livskraftige fiskesamfunnet ble forbundet med bro til fastlandet i 1986, og vegen hit ble offisielt åpnet av Kong Olav V i 1988. Nesten all bebyggelse ble brent av tyskerne i 1944, og det meste av befolkningen ble konsentrert i Hav-

NASJONAL TURISTVEG HAVØYSUND

øysund etter gjenoppbyggingen. De typiske gjenreisningshusene ligger langs strandsonen, mens nyere hus ligger lenger opp i dalen. Havøysund er blant de største fiskerisentrene i Finnmark, og har i tillegg til fiskebruk, fiskeforedlingsbedrifter, båtslipp, verft etc også butikker, kirke, bensinstasjon, svømmehall mm. Hurtigruten anløper hver dag, og nord- og sørgående Hurtigrute møtes her. Det går også hurtigbåt til Hammerfest og Honningsvåg, og til øyene Ingøya og Rolvsøy.

Havøysund byr på havfiske og naturopplevelser. Til sommeren arrangeres en egen havfiskekonkurranse i Havøysund. Scandinavian Halibut Festival arrangeres for første gang, og vil trekke sportsfiskere og andre interesserte fra nær og fjern.

Turistinformasjonen holder til i Måsøy museum i prestegården fra 1950. Her er en gjenstandssamling med fokus på kystkulturen og museumsbåten Trygg 2.

Verdens nordligste vindmøllepark ligger på Havøygavlen. 16 vindturbiner med 39 meter lange rotorblader produserer kraft tilsvarende bortimot 6000 norske husstander.

Arktisk utsikt

Helt ytterst på Havøygavlen, ca 5 km fra Havøysund sentrum, ligger utsiktspunktet og serveringsstedet Arctic View. For å komme dit kjører du gjennom vindturbinparken, før du kommer ut på kanten 234 moh. Herfra har du fri utsikt utover

Kunstnerlig utforming av rasteplassen i Selvika.

© Jiri Havran / Statens vegvesen

havet og øyriket, og det er en fantastisk plass for å nyte midnattssolen og nordlyset. Den sommeråpne restauranten serverer hjemmelaget lokal mat fra Finnmark, bl.a. mye reinkjøtt og havets delikatesser som torsk, kveite og kongekrabbe, samt hjemmebakke kaker. Der er også en liten butikk hvor du kan kjøpe lokal samisk kunst og håndverk og souvenirer. Det er god plass for parkering. De nye driverne har også planer om å starte med guidete turer til fjells og til sjøs.

Øyene utenfor Havøysund

Du kommer deg lett med hurtigbåt til Ingøy, Rolvsøy og Måsøy. Måsøy, 20 minutter unna, er et aktivt fiskevær, fri for biler og eksos, men med flotte hvite sandstrender. Ingøy ligger en halvtimes båttur unna. For 500 år siden var Ingøy et av de største fiskeværene i Finnmark, og ble beskrevet som «by». Her er et godt utbygd vegnett, butikk, kirke og fiskemottak. På vestsiden ligger Fruholmen fyr, verdens nordligste fyr. Det er rikelige muligheter for havfiske, samt rike jakt- og bærmuligheter.

Idylliske Rolvsøy, 25 min med båt fra Havøysund, er den største øya i kommunen. En mengde fiskevann, rike bærmyrer og småvilt innbyr til flotte opplevelser. På øya driver Siss Heidi Hansen verdens nordligste birøkteri og honningproduksjon - Molta AS. Hun har nå fått Matmerk sitt eksklusive Spesialitet-merke, et merke for norskprodusert mat og drikke, basert på de beste lokale råvarene, særegne lokale oppskrifter og laget av stolte fagfolk. Hun er blitt viden kjent for multehonningen, som er et risikoprojekt på 71° nord. Så er det heller ikke hvert år det blir honning. På gode somre produseres det et lite parti, kun mellom 50-100 kilo honning. Honningen som er produsert under arktisk himmel oppnår en smaksintensitet du ikke finner maken til andre steder. Kanskje er det nord-

Solnedgang ved Selvika. © Jarle Wæhler / Statens vegvesen

Kajakkpadling utenfor Selvika rasteplass. © Edmund Mikkelsen jr.

Vindparken på Havøygavlen. © Foto: Jarle Wæhler / Statens vegvesen

lysets magiske kraft og midnattsolens konstante lys som gir opphav til de eksklusive produktene? Her lages det også multesyltetøy, multedrops og singelfryste bær som selges til restauranter, og div urteprodukter. Alle produktene er håndplukket, økologisk produsert og håndlaget av Siss Heidi selv. Produktene kan kjøpes på Rolvsøya, på Arctic

View og i Havøysund, men også på Gardermoen, på Hurtigruten, samt utvalgte forhandlere. Den fraflyttede Hjelmøy er bare tilgjengelig med privat skyss. Det er mange fraflyttede hus som benyttes som hytter på øya. Hjelmøystauren, et av Europas største fuglefjell hvor en rekke fuglearter hekker, finnes også her.

Nordlys ved Havøysund. Med litt hell kan man oppleve nordlyset fra begynnelsen av september til litt ut i april.
© Jarle Wæhler / Statens vegvesen

Nasjonale turistveger på kart og i app
Nordeca utgir kartserien Nasjonale turistveger. De 18 kartene selges bl.a. gjennom Bobilforeningens egen nettbutikk. De kan også kjøpes på turistkontorer, bensinstasjoner mm. langs strekningene. På kartet får du informasjon om rasteplasser, utsiktspunkter, arkitektur og

kunst, øvrige severdigheter og oversikt over spise- og overnattingssteder og opplevelsestilbud langs den enkelte strekning. I hver mappe ligger det også fem postkort fra strekningen. Prisen er kr 199 pr kart. Du finner også info, bilder, kart og videoklipp over turistvegene med stoppesteder i en egen seksjon i Visit

Havøysund, nordligste punkt på Nasjonale turistveger i Norge.
© Foto: Jarle Wæhler / Statens vegvesen

Utsiktspunktet og serveringsstedet Arctic View byr på panoramautsikt over havet og øyriket utenfor Havøysund.

© Roger Ellingsen / Statens vegvesen

Molta AS på Rolvsøy har fått Matmerks «Spesialitet»-merke for sine multeprodukter.

© Siss Heidi Hansen

Norways app Visitnorway – Official Travel Guide. Appen er gratis, finnes på norsk og engelsk og er tilgjengelig både for iPhone og Android. Last ned og ha tilgjengelig på turen.

Praktisk info

Det er tømme- og opplysningsstasjon for bobiler ved Statoil i Strandgata i Havøysund. Det er også tømme- og opplysningsstasjon i Skaidi, ca 5 mil sør for strekningen.

Det er lite servicetilbud langs selve turistvegen før du kommer til Havøysund. Det kan derfor være lurt å proviantere før du starter på turistvegen, f.eks. på butikken i Kokelv.

Vegen er helårsåpen.

Mer info:

nasjonale turistveger.no
visitnorway.no
nordnorge.com
www.circussnefjord889.no
Facebook: National Tourist Routes in Norway
App: Visitnorway – Official Travel Guide

Trine Kanter Zerwekh
Statens vegvesen, Turistvegseksjonen

Bobilspecialisten på Jæren

Stor innendørs bobilutstilling og utstyrsbutikk i Nærø på Jæren.
Eget autorisert bobilverksted.

reime&lodeTM
AUTOMOBILT PÅ JÆREN

Bernerveien 30, 4346 Nærbo • Tlf. 51 79 10 10
www.reimeoglude.no • post@reimeoglude.no